

استاد مرحوم «ابوالقاسم گرجی» به روایت محقق داماد

حجت الاسلام و المسلمین محقق داماد با بیان این که مرحوم گرجی در اظهار نظر نسبت به افراد خیلی مواظب بود و گزافه گو نبود، گفت: ایشان معتقد بود که علم اصول، علمی است که ایرانی‌ها درست کرده‌اند یعنی ساختار آن توسط ایرانی‌ها درست شده است.

حجت الاسلام و المسلمین محقق داماد با بیان این که مرحوم گرجی در اظهار نظر نسبت به افراد خیلی مواظب بود و گزافه گو نبود، گفت: ایشان معتقد بود که علم اصول، علمی است که ایرانی‌ها درست کرده‌اند یعنی ساختار آن توسط ایرانی‌ها درست شده است. به گزارش شبکه اجتهاد، حجت الاسلام والمسلمین مصطفی محقق داماد، در مورد مقام علمی و سیره اخلاقی مرحوم استاد ابوالقاسم گرجی، تصریح کرد: مرحوم دکتر ابوالقاسم گرجی، جوانی و تحصیلات ابتدایی خود را در تهران و نزد پدر مرحوم آقای فلسفی که به آقا میرزا محمد تنکابنی مشهور هستند به انجام رساند.

وی ادامه داد: ایشان ادبیات عرب را بسیار قوی و خوبی آموخت و بسیار بسیار در ادبیات عرب قوی بود و بعد از آن هم به قم آمد. این استاد دانشگاه افزود: مرحوم استاد گرجی تا زمانی که مرحوم آیت‌الله سید محمد تقی خوانساری حضور داشت در قم ماند و آن طور که خودش به ما گفت يك مدتی هم در درس ایشان شرکت کرد.

داماد ادامه داد: ایشان بعد به نجف رفت و به درس آقای خویی ملحق شد، ایشان می‌گفت «در همان جلسه اول که يك مبحثی راجع به «حجر صبی« بود يك استدلالی آیت‌الله خویی به آیه قرآن کرد و من يك ایراد ادبی به آن گرفتم و این خیلی باعث جلب توجه ایشان نسبت به من شد و بنابراین من یکی از شاگردان اخص ایشان شدم« و خیلی هم آیت‌الله خویی به ایشان لطف داشته‌اند.

وی گفت: ایشان سپس با پسر آقای فلسفی یعنی مرحوم آقای حاج‌علی آقای فلسفی همراه شد و خیلی هم آقای فلسفی به ایشان توجه داشت و من زمانی که با آقای گرجی در مشهد در خدمت ایشان بودیم این را متوجه شدم.

این استاد دانشگاه ادامه داد: در هر صورت هر دو شاگرد آقای خویی شدند و وقتی پدر آقای فلسفی به پسرش می‌نویسد که 'دیگر بیا،' آقای خویی در جواب پدر آقای فلسفی می‌نویسد که «چرا عجله می‌کنید فرزندان و هم‌مباحثه‌ای ایشان (یعنی آقا شیخ ابوالقاسم) به زودی مجتهد خواهند شد«. ولی در عین حال آقای گرجی می‌گفت که وضع مالی ما بعد از فوت 'آقا سید ابوالحسن اصفهانی' به قدری سخت شد که ما دیگر نتوانستیم تحمل کنیم و هر چه داشتیم فروختیم و به طرف ایران آمديم و تحصیلات نجف را رها کردیم.

وی افزود: پس از آن مرحوم استاد گرجی آمد در دانشکده الهیات دانشگاه تهران و دوره تحصیلات دانشکده الهیات را گذراند و دکترای فلسفه گرفت.

داماد با بیان اینکه من آن موقع خودم جوان بودم و یادم می‌آید که ایشان دوره دکتری را در دانشکده الهیات می‌گذراند گفت: بلافاصله همان زمانی که در دانشکده الهیات درس می‌گرفت برای ایشان به عنوان فردی فاضل درس گذاشت، چون در مدرسه مروی هم کفایه می‌گفت.

این استاد دانشگاه ادامه داد: بعد کم کم عمامه‌شان را برداشت و با کسوت غیرمعمم در دانشگاه ظاهر می‌شد و بعد هم آرام آرام درس را در همین مبحث فقه، اصول و ادبیات عرب ادامه داد.

وی اظهار کرد: استاد گرجی مدتی در «دانشکده ادبیات دانشگاه تهران« ادبیات عرب درس داد و بعد فقه و اصول گفت و من هیچ وقت یادم نمی‌آید که فلسفه درس داده باشند و بیشتر فقه و اصول و آیات الحکام و تفسیر درس می‌داد و در آخر هم در گروه ما به عنوان عضو فرهنگستان علوم انتخاب شد و با ما، هم در دانشکده حقوق همکار بود و هم در فرهنگستان علوم. داماد گفت: کار مستطابی که ایشان کرد دو کار است یکی تصحیح 'عده الاصول' معروف و دیگری 'الذریعه' و دیگر هم کتاب 'جوامع الاجامع' تفسیر مختصر مرحوم طبرسی که از مهمترین کارهای ایشان است.

وی افزود: ایشان چندین مقاله دارد که مجموعه آنها نسبتاً فقهی است و از منابع فقهی در آنها خوب استفاده کرد و خودش نیز در آنها اظهار نظر کرد.

داماد گفت: ایشان کتاب کوچکی هم با عنوان 'آیات الحکام' برای دانشگاهیان نوشت که مختصر است و نمی‌توان گفت کتابی مستطاب و بزرگ است ولی به نظر من کار تحقیقی تصحیح ایشان در آن دو کار اولی از میان کارهای دیگر ایشان درخشان‌تر است. وی اظهار کرد: ایشان فقه را عمیق خوانده بود و به نظر می‌رسد که ایشان در مدت 10 تا 20 سال اخیر يك نوع تفکری داشت که در عین اینکه معتقد بود با روش و متد اصیل فقهی باید اجتهاد کرد و اینکه چارچوب اولیه اجتهاد را هم حفظ بکند در عین حال می‌خواست سعی کند که يك نوع ادله و راه‌های جدیدی را هم برود.

این استاد دانشگاه افزود: ایشان در تاریخ علم و اصول کارهای خوبی کرد مثلاً در علم اصول شاید به عقیده من تخصص ایشان بیشتر از فقه بود چون بیشتر در اصول کار کرده بود تا در فقه. اخیراً هم دیدم از مقالاتی که از قبل ایشان نوشته بود، مقاله‌ای اخیراً با عنوان 'تاریخ علم اصول' منتشر شده بود و ایشان معتقد بود که علم اصول، علمی است که ایرانی‌ها درست کرده‌اند یعنی ساختار آن توسط

ایرانی‌ها درست شده است.

وی گفت: ایشان فردی اغراق‌گو نبود و در کار معلمی هم موفقیت بود تعلیم را خیلی اهتمام می‌کرد و برای تعلیم ارزش قائل بود، بی‌حساب نمره نمی‌داد و بی‌حساب هم کم یا زیاد نمی‌داد و سخت‌گیری را در اندازه خود اعمال می‌کرد و رفاقت موجب نمی‌شد که یک کسی را بالا ببرد. داماد افزود: من خیلی سال‌ها دیدم که در اظهارنظر نسبت به افراد خیلی مواظب بود و گزافه‌گو نبود و از این جهت انصافاً يك صفت خوبی برای ایشان بود.

منبع: شبکه اجتهاد